

ლაზეცირი ფუნქციონირი ინფორმაციულ გამოვლენა და გაუჩნდობა

2015

ტუბარკულოზის მართვის პროცესილი №3

ტუბარკულოზის
პროცესილის
პროცესი

საქართველოს
ფოთიშიატრთა და პულმონოლოგთა
ასოციაცია

ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის გამოვლენა და მურნალობა

პროტოკოლი

1. პროტოკოლის დასახელება

ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის (LTBI) გამოვლენა და მურნალობა

2. პროტოკოლით მოხელი კლინიკური მდგრადრეობის და ჩარევები

№	დასახელება	ქოდი
1.	ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის (LTBI)	—
2.	ტუბერკულოზის პრივაციული მურნალობა	—

3. პროტოკოლის შემავალის მათოდოლოგია

პროტოკოლი შემუშავებულია 2015 წლის ტუბერკულოზის მართვის ეროვნული გაიდლაინის საფუძველზე.

4. პროტოკოლის მიზანი

პროტოკოლის მიზანი სამიზნე ჯგუფებში ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის დროული გამოვლენა და მურნალობის გაუმჯობესებაა.

5. სამიზნე ჯგუფი

პროტოკოლის რეკომენდაციები ეხება ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის რისკის მქონე ყველა ასაკობრივი ჯგუფის პირს.

6. ვისოდის არის განეუთვილი პროცესი

პროტოკოლი განკუთვნილია ფთიზიატრების, ეპიდემიოლოგების, პულმონოლოგების, ინფექციონისტების, თერაპევტებისა და ოჯახის ექიმებისთვის.

7. სახელიშინო დანესახულებაში პროცესის გამოყენების პირობები

პროტოკოლის რეკომენდაციები მოიცავს ჯანდაცვის სისტემის ყველა დონეს პირველადი ჯანდაცვის დაწესებულებებიდან სპეციალიზებული ფთიზიატრიული სამსახურის ჩათვლით, მათ შორის — ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის ეპიდსამსახურებს.

8. რეკომენდაციები

ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექცია (LTBI) ტუბერკულოზის გამომწვევთან ექსპოზიციის შედეგია. ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის დროს ადამიანი არ არის დაავადებული, მისი ორგანიზმისა არც ერთი სისტემის/ორგანოს ქსოვილი სპეციფიკური ანთებითი კერით დაზიანებული არ არის, ინფიცირებულს არ აღნიშნება სიმპტომები და მასთან ჩატარებული ტუბერკულოზის სადიაგნოსტიკო ნებისმიერი ინსტრუმენტულ-ლაბორატორიული კვლევის შედეგი უარყოფითია. თუმცა ლატენტური ტუბერკულოზის მქონე პირს მთელი სიცოცხლის განმავლობაში რჩება აქტიური ტუბერკულოზის განვითარების რისკი და ეს რისკი მით უფრო მაღალია, რაც უფრო იმუნოსუპრესირებულია ინფიცირებული პირი. შესაბამისად, LTBI-ს რისკის მქონე პირების/ჯგუფების იდენტიფიცირებას, მათ შორის ინფიცირებულთა დროულ გამოვლენას და მკურნალობას დაავადების განვითარების პრევენციისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს.

8.1. რეკომენდაციები ლატენტური ტეჩნიკულოზური ინფორმაციის (LTBI) გამოვლენის თაობაზე

► ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის სკრინინგი LTBI ტესტირებამდე ტუბერკულოზისთვის დამახასიათებელი სიმპტომების საფუძველზე უნდა მოხდეს. საჭიროების შემთხვევაში აქტიური ტუ-

ბერკულოზის გამოსავლენად რეკომენდებულია გულმკერდის რენტგენოგრაფია. პირი, რომელსაც აღნიშნება ტუბერკულოზისთვის დამახასიათებელი სიმპტომები ან ნებისმიერი რენტგენოლოგიური ცვლილება, გამოკვლეულ უნდა იქნეს აქტიურ ტუბერკულოზზე ან სხვა დაავადებაზე დიფერენციული დიაგნოსტიკის მიზნით.

► კონტაქტში მყოფ 2-დან 5 წლამდე ასაკის ბავშვებთან რეკომენდებულია მანტუს ტესტის ჩატარება. თუ ტესტის შედეგი დადებითია (BCG ვაქცინაციის გათვალისწინებით), პაციენტი უნდა გაიგზავნოს ფთიზიატრთან აქტიური დაავადების გამოსარიცხად და განხილულ იქნეს ლატენტური ინფექციის მკურნალობის დაწყების შესაძლებლობა.

► მაღალი პრევალენტობის ქვეყნებიდან ახალჩამოსულ 5 წელზე უმცროსი ასაკის ბავშვებთან რეკომენდებულია მანტუს ტესტის ჩატარება. თუ ტესტის პასუხი დადებითია (BCG ვაქცინაციის გათვალისწინებით), პაციენტი უნდა გაიგზავნოს ფთიზიატრთან აქტიური დაავადების გამოსარიცხად და განხილულ იქნეს ლატენტური ინფექციის მკურნალობის დაწყების შესაძლებლობა.

8.2. რეკომენდაციები ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის (LTBI) მურნალობისთვის

► ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის (LTBI) მკურნალობა უნდა ჩატარდეთ აივინფიცირებულ და 5 წლამდე ასაკის ბავშვებს, რომლებიც ოჯახურ ან ახლო კონტაქტში იმყოფებიან ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტთან და რომლებთანაც სათანადო კლინიკური გამოკვლევებით გამოირიცხა აქტიური ტუბერკულოზი და დადასტურდა LTBI.

► LTBI-ს დროს რეკომენდებულია 6-თვიანი მკურნალობა იზონიაზიდით.

► LTBI-ს სამკურნალოდ რეკომენდებული ალტერნატიული რეჟიმებია: 9-თვიანი მკურნალობა იზონიაზიდით, ან: 3-თვიანი მკურნალობა ყოველკვირეულად რიფაპენტინს დამატებული იზონიაზიდით, ან: 3-4-თვიანი მკურნალობა იზონიაზიდს დამატებული რიფამპიცინით, ან: 3-4-თვიანი მკურნალობა მხოლოდ რიფამპიცინით.

► MDR-TB-ს კონტაქტებში ნაჩვენებია მკაცრი კლინიკური დაკვირვება და მონიტორინგი, სულ მცირე, 2 წლის განმავლობაში, მაგრამ არა MDR-TB-ს კონტაქტების პრევენციული მკურნალობა.

► გასათვალისწინებელია, რომ ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის მქონე პირთა განსაზღვრულ ჯგუფებს აქტიურ ტუბერკულოზის განვითარების უფრო მაღალი რისკი აქვთ. ესენი არიან:

1. აივინფიცირებული პირები;

2. ფილტვის ტუბერკულოზით დაავადებულ პირებთან კონტაქტში მყოფი ბავშვები და მოზრდილები;
3. პატიმრები;
4. სილიკოზით დაავადებულები, დიალიზზე მყოფი პაციენტები, პირები, რომლებსაც უტარდებათ მკურნალობა სიმსივნის ნეკროზის ფაქტორის (TNF) ინჰიბიტორებით, პირები, რომლებსაც ამზადებენ ორგანოს ან ჰემატოლოგიური ტრანსპლანტაციისთვის;
5. ნარკოტიკული საშუალებების ინტრავენური მომხმარებლები;
6. სამედიცინო დაწესებულებების მედპერსონალი;
7. მიგრანტები ტუბერკულოზის მაღალი პრევალენტობის ქვეყნებიდან.

9. მოსალოდები შედეგები

პროტოკოლის დანერგვის შედეგად მოსალოდნელია ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექციის მქონე პირებთან აქტიური ტუბერკულოზის განვითარების პრევენცია.

10. აუდიტის კრიტიკული მუხლები

- აივინფიცირებულთა ჯამური რაოდენობა და იმ ინფიცირებულთა წილი (%), ვისთანაც გამოვლინდა ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექცია;
- 5 წლამდე ასაკის კონტაქტში მყოფი ბავშვების ჯამური რაოდენობა და იმ ბავშვების წილი (%), ვისთანაც გამოვლინდა ლატენტური ტუბერკულოზური ინფექცია;
- აივინფიცირებულთა ჯამური რაოდენობა და იმ ინფიცირებულთა წილი (%), ვისაც ჩაუტარდა იზონიაზიდით პრევენციული მკურნალობა;
- 5 წლამდე ასაკის კონტაქტში მყოფი ბავშვების ჯამური რაოდენობა და იმ ბავშვების წილი (%), ვისაც ჩაუტარდა იზონიაზიდით პრევენციული მკურნალობა.

11. პროტოკოლის გადახედვის ვალები

პროტოკოლის გადახედვა მოხდება 2 წლის ვადაში, წყარო გაიდლაინის გადახედვის შემთხვევაში - უფრო ადრე.

12. პროტოკოლის დანერგვისთვის საჭირო რესურსები

პროტოკოლის დანერგვისთვის საჭირო რესურსები იხილეთ დანართ N1-ში.

13. ჩატოვების აღმილობის დონეზე პროტოკოლის აღატირებისთვის

აღგილობრივ დონეზე შესაძლებელია დაზუსტდეს დანართ N1-ში მითითებული ადამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსები, რაც გაადვილებს მათ განაწილებას იმ შემთხვევაში, თუ გაფართოვდა LTBI-ს გამოვლენის სამიზნე ჯგუფი და/ან შეიცვალა პრევენციული მკურნალობის რეკომენდებული რეჟიმი.

ლანართი №1 აღამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსი

რესურსი	ფუნქციები/მნიშვნელობა	შენიშვნა
ადამიანი		
ფიზიკური; ინფორმაციური (აივ/შილის გართვის სახისალისაზე); ეკოლოგიკური	LTBI-ს ეკოლოგიურადველობა, მიაგნოსტიკა და მკარხვალობა	
მინიჭებული/სდომინისტრატორი	პროტოკოლის დანერგვის ხელშეწყობა; დანერგვაზე მითვალყურეობა; აუდიტის ჩატარება და შედეგების ანალიზი	
მატერიალურ-ტექნიკური		
მარტის სინაზი	LTBI-ს სკრინინგი	
აკტიური დაგენერაციული დიაგნოსტიკური სისტემის საჭირო ინსტრუმენტები- ლაპტოპათორიული კვლევები	აკტიური ტუბერკულოზით ავალობის გამორჩევა	LTBI-ს მკარხვალობის ინიცირებამდე უნდა გამოიკიცებოს აკტიური ტუბერკულოზი
იზონიაზილი	LTBI-ს პრევენციული მკარხვალობა იზონიაზილის ეპსთონის რეაგირება	
კაციენტის საგანგენაოლოების ნახატი და ელექტრონული გასალები	კაციენტის ინფორმირება	